

Kansalliskirjasto ja Finto-palvelu kuvailun infrastruktuurin rakentajana

Linkity! Kohti yhteentoimivaa metatietoa
3.9.2014



Suomalainen
asiasanasto- ja
ontologiapalvelu

Finto

finto.fi/fi/

☆ ▼ ↺

Google

🔍

★ ▼

📄

🏠

Sanastot

Tietoja

Palaute

|

på svenska

in English

kaikista sanastoista ▼

kaikilla kielillä ▼

Hae

finto

Tervetuloa Finto-palveluun!

Finto on suomalainen sanasto- ja ontologiapalvelu, joka mahdollistaa sanastojen julkaisun ja selailun. Palvelu tarjoaa myös **rajapinnat** sanastojen ja ontologioiden hyödyntämiseen muissa ohjelmistoissa.

Sanastot ja ontologiat

YLEISET

Allärs - Allmän tesaurus på svenska
KOKO-ontologia
Suomalaiset yhteisönimet
YSA - Yleinen suomalainen asiasanasto
YSO - Yleinen suomalainen ontologia

YHTEISKUNTA

JUHO - Julkishallinnon ontologia
JUPO - Julkisen hallinnon palveluontologia
Korkeakoulujen tutkimustiedonkeruussa käytettävä tieteenalaluokitus
LIITO - Liiketoimintaontologia
MERO - Merenkulkualan ontologia
PUHO - Puolustushallinnon ontologia
TSR-ontologia

LUONNONTIETEET JA LÄÄKETIEDE

AFO - Viikin kampuskirjaston ontologia
Kassu - Kasvien suomenkieliset nimet
MeSH / FinMeSH
TERO - Terveiden ja hyvinvoinnin ontologia

Finto Twitterissä

Twiitit

Seuraa

10. 40 KANSALLIS KIRJASTO

25. elokuuta

Fintopalvelu

@Fintopalvelu

Kattava yleistietopaketti Fintosta ja ontologioista julkaistu wiki-sivullamme: wiki.helsinki.fi/display/ONI #ontologiat #Finto #YSO

Laajenna

10. 40 KANSALLIS KIRJASTO

21. elokuuta

Fintopalvelu

@Fintopalvelu

Skosmos 0.4.2 julkaistu, korjattu bugeja ja optimoitu aiempaa nopeammaksi:

YSO - Yleinen suomalainen ontologia

Hae tästä sanastosta

kaikilla kielillä

Hae

Aakkosellinen

Hierarkia

Ryhvät

- oliot
 - fyysinen kokonaisuus
 - fyysinen objekti
 - henkiset tuotokset
 - järjestelmät
 - paikka
 - alueet
 - ihmisen määrittämä paikka
 - luonnon muodostama paikka
 - hiidenkirnut
 - kasvupaikat
 - koralliriutat**
 - kraatterit
 - lammikot (luonnon muodostama paikka)
 - radat (liikeradat)
 - muu paikka

oliot > paikka > luonnon muodostama paikka > koralliriutat

KÄYTETTÄVÄ TERMI:

koralliriutat

TYYPPI

Käsite

YLÄKÄSITE

luonnon muodostama paikka

ASSOSIATIIVISET KÄSITTEET

laguunit

KORVATUT TERMIT

atollit

KUULUU RYHMÄÄN

11 Maantiede. Kartografia. Kartointus. Geodesia. Geologia.
Paleontologia
13 Hydrologia

HUOMAUTUS

Runkokunnissa elävien korallien kalkkirangoista, simpukoista ym. muodostunut särkkä.

LÄHDE

Kielitoimiston sanakirja

MUUNKIELISET TERMIT

korallrev (sv)
coral reefs (en)
atoller (sv, korvattu)

URI

<http://www.ysa.fi/onto/ysa/p14886>

Lataa tämä käsite

[RDF/XML TURTLE](#)

SKOS-muodossa:

LÄHES VASTAAVA KÄSITE

<http://id.loc.gov/authorities/subjects/sh85032525>
koralliriutat @ ysa
korallrev @ allars (sv)

[oliot](#) > [paikka](#) > [luonnon muodostama paikka](#) > [koralliriutat](#)

KÄYTETTÄVÄ TERMI:

koralliriutat

TYYPPI ⓘ

Käsite

YLÄKÄSITE ⓘ

luonnon muodostama paikka

ASSOSIATIIVISET KÄSITTEET ⓘ

laguunit

KORVATUT TERMIT ⓘ

atollit

KUULUU RYHMÄÄN ⓘ

11 Maantiede. Kartografia. Kartoitus. Geodesia. Geologia.
Paleontologia
13 Hydrologia

HUOMAUTUS

Runkokunnissa elävien korallien kalkkirangoista, simpukoista ym. muodostunut särkkä.

LÄHDE ⓘ

Kielitoimiston sanakirja

MUUNKIELISET TERMIT ⓘ

korallrev (sv)
coral reefs (en)
atoller (sv, korvattu)

URI

<http://www.yso.fi/onto/ysa/p14886>

Lataa tämä käsite

RDF/XML TURTLE

SKOS-muodossa:

LÄHES VASTAAVA KÄSITE ⓘ

<http://id.loc.gov/authorities/subjects/sh85032525>
koralliriutat @ ysa
korallrev @ allars (sv)

Aakkosellinen

Hierarkia

Ryhmät

- ▲ oliot
 - fyysinen kokonaisuus
 - fyysinen objekti
 - henkiset tuotokset
 - järjestelmät
- ▲ paikka
 - alueet
 - ihmisen määrittämä paikka
 - ▲ luonnon muodostama paikka
 - hiidenkirnut
 - kasvupaikat
 - koralliriutat**
 - kraatterit
 - lammikot (luonnon muodostama paikka)
 - radat (liikeradat)
 - muu paikka

oliot > paikka > luonnon muodostama paikka

KÄYTETTÄVÄ TERMI:

kora

TYYPPI ⓘ

Käsite

YLÄKÄSITE ⓘ

luonnon

ASSOSIATIIVISET KÄSITTEET ⓘ

laguuni

KORVATUT TERMIT ⓘ

atollit

KUULUU RYHMÄÄN ⓘ

11 Maan

Paleont

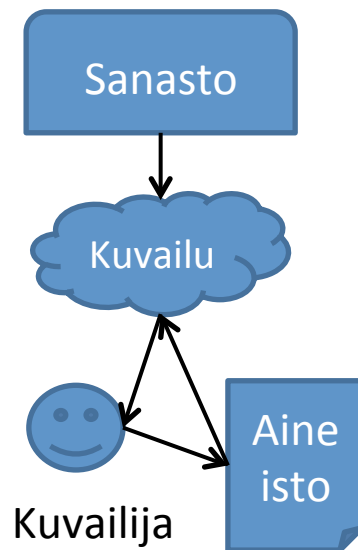
13 Hydro

HUOMAUTUS

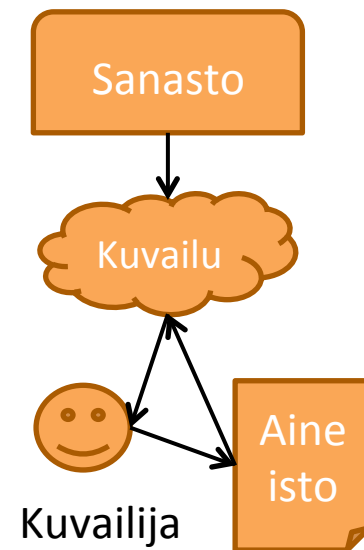
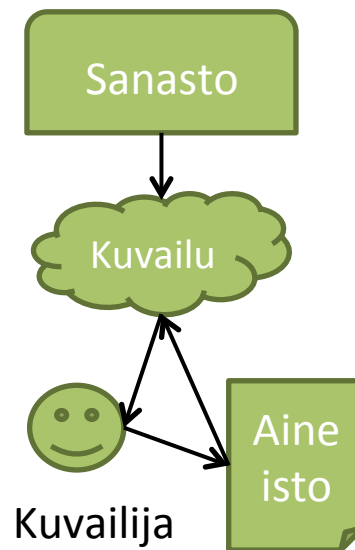
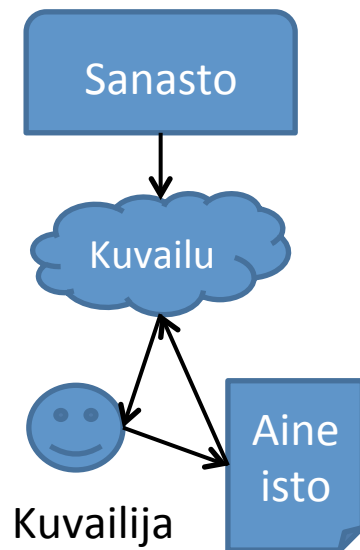
Runkok

muodos

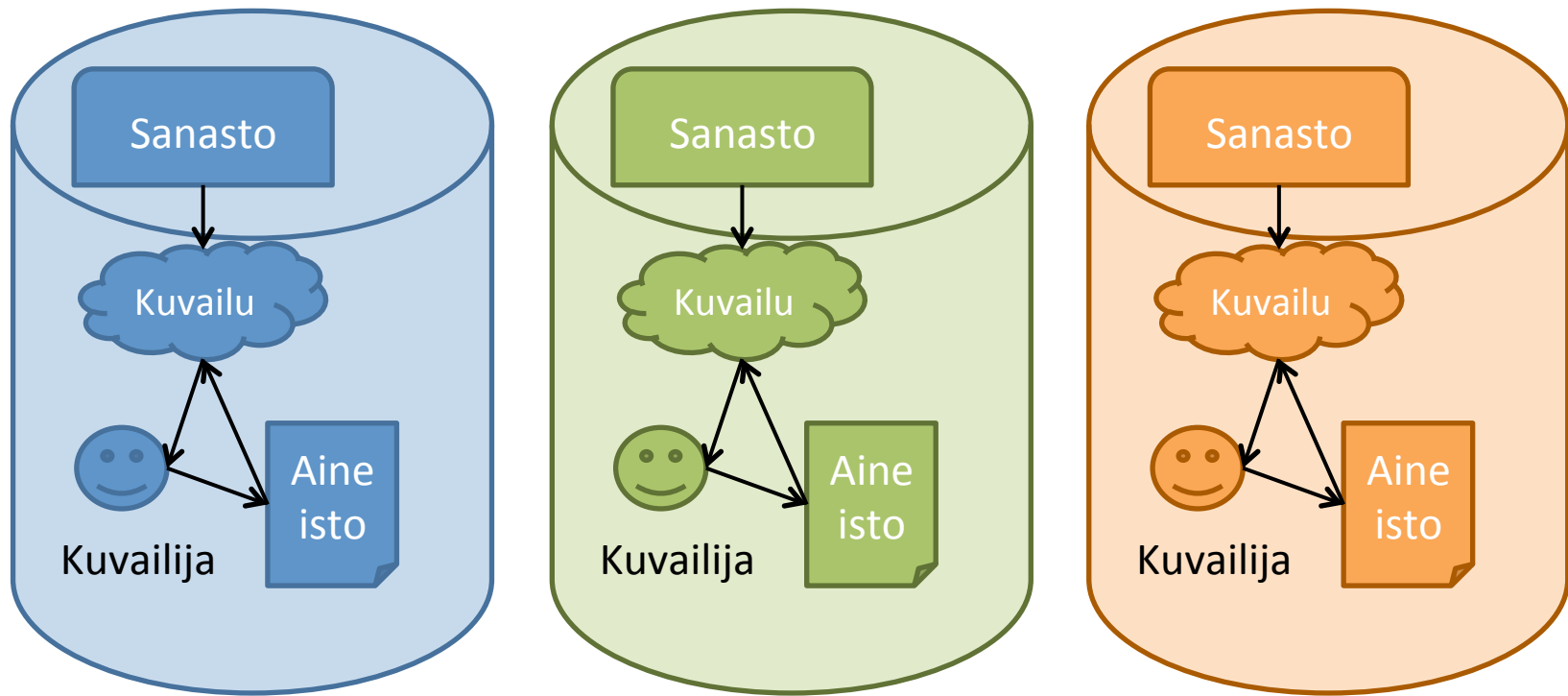
Kuvaileva metadata



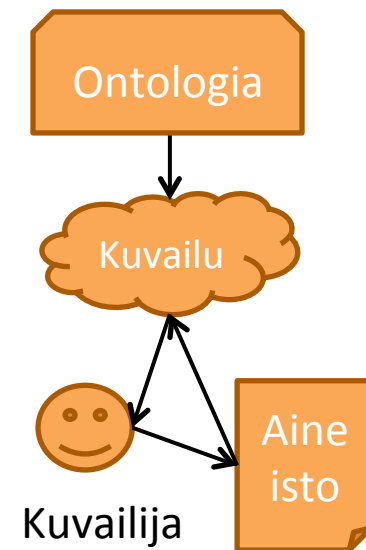
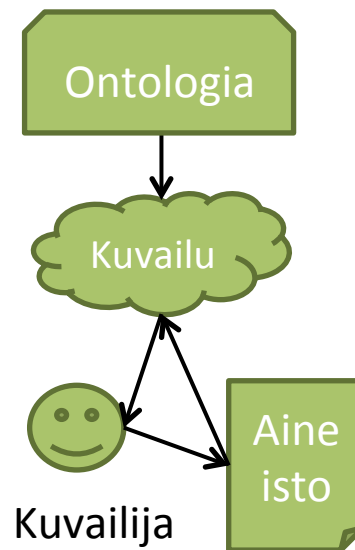
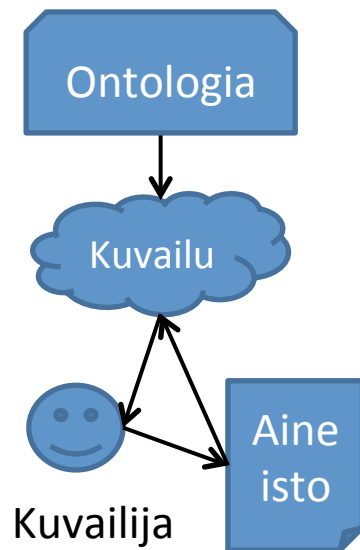
Kuvaileva metadata



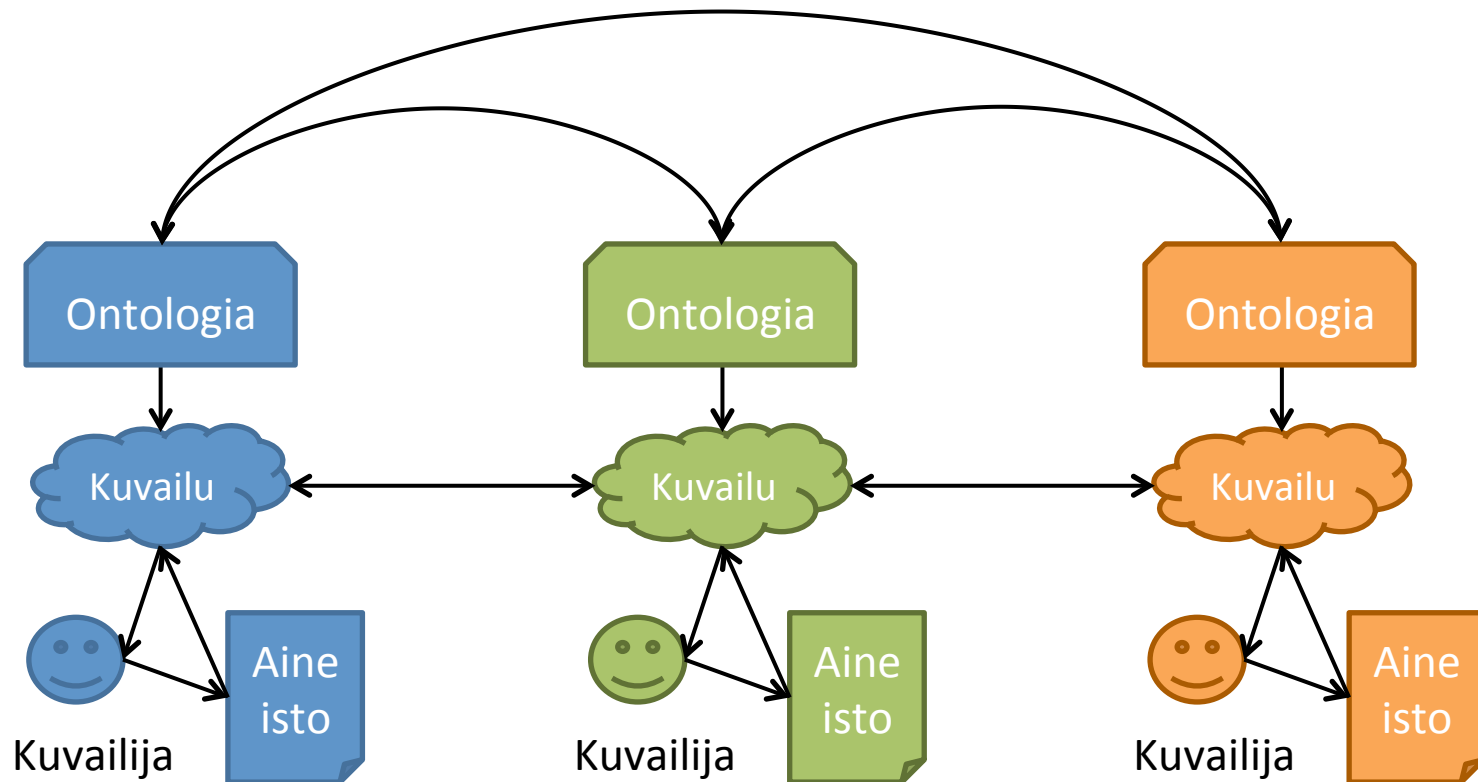
Kuvaileva metadata

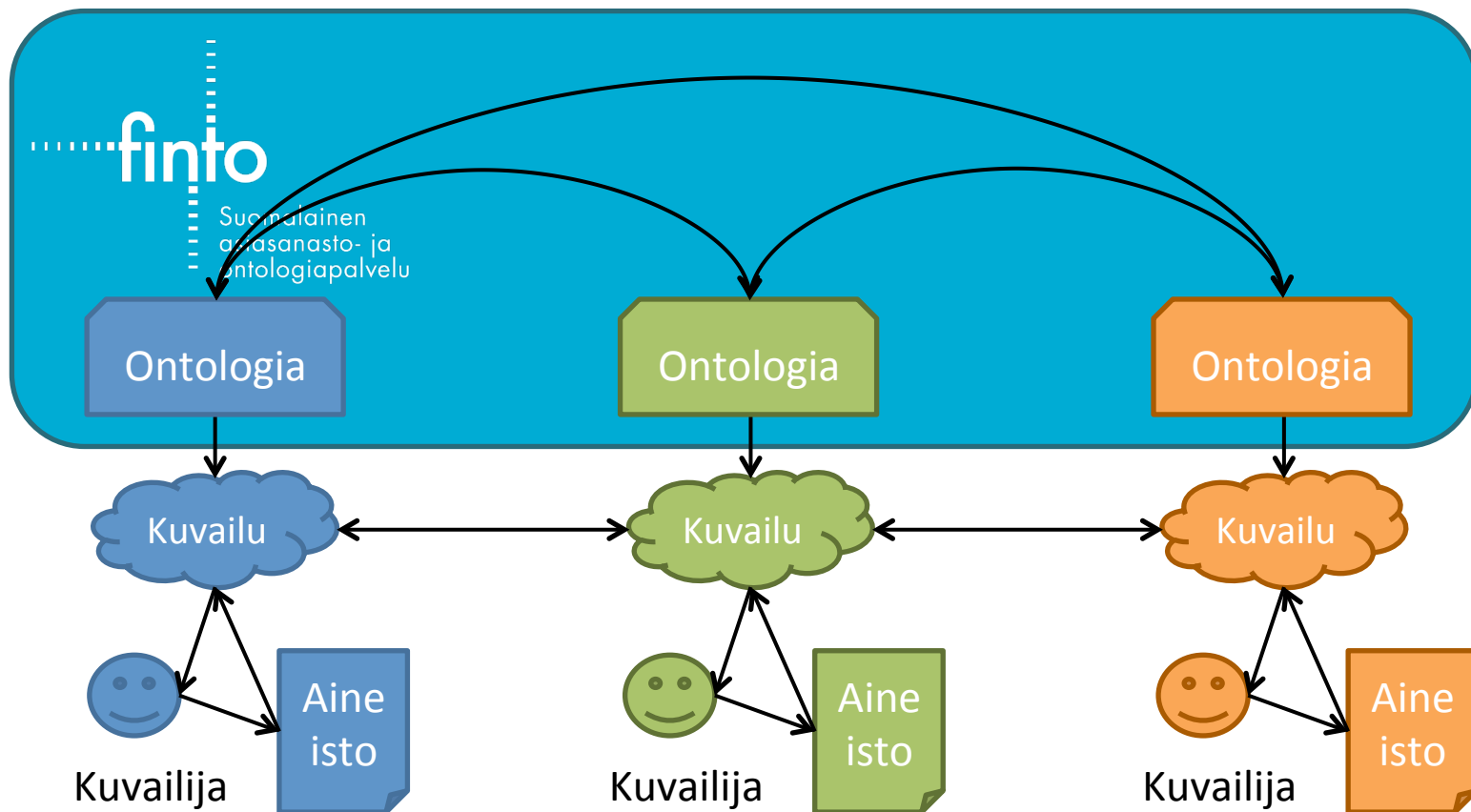


Kuvaileva metadata



Kuvaileva metadata



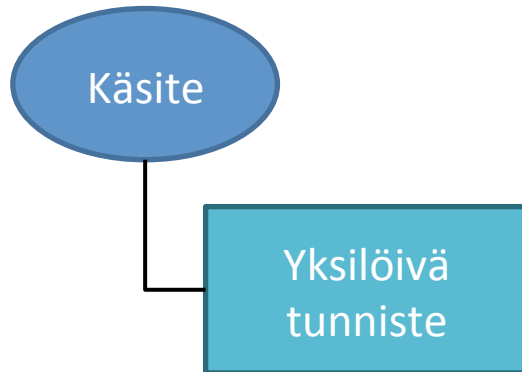


Käsite

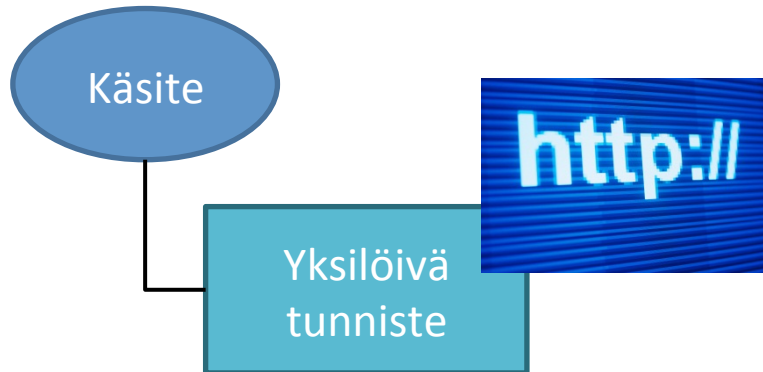


"Things, not strings"

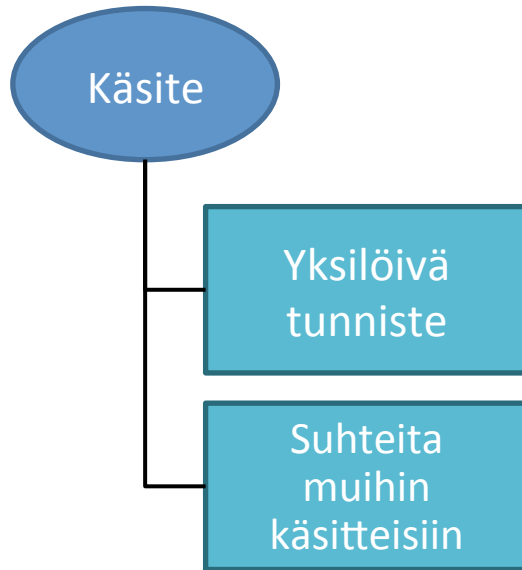
Käsite



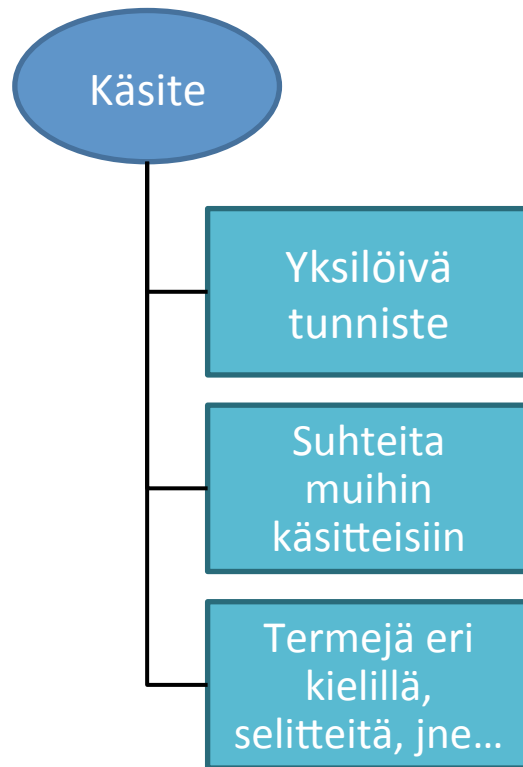
Käsite



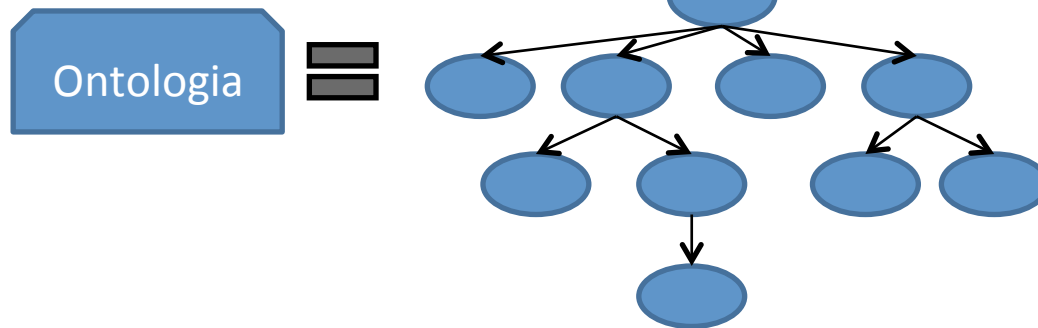
Käsite



Käsite

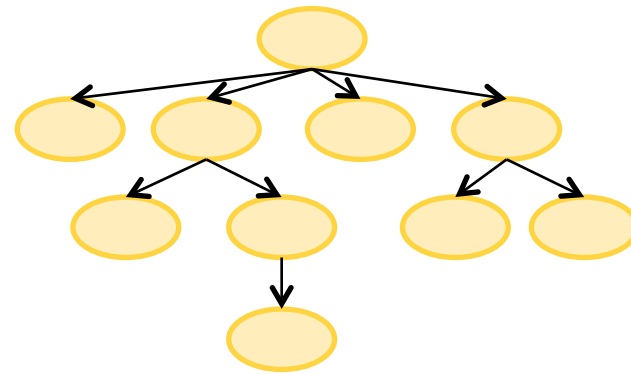
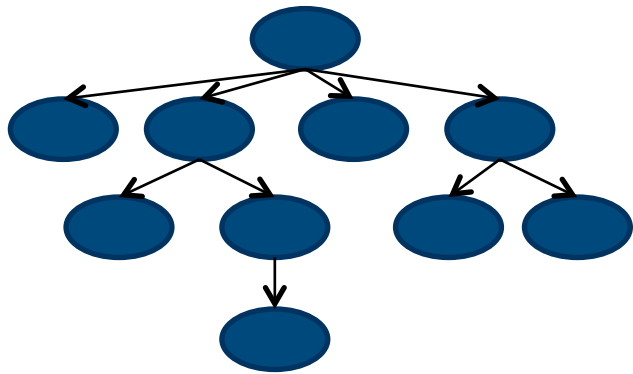


Ontologia

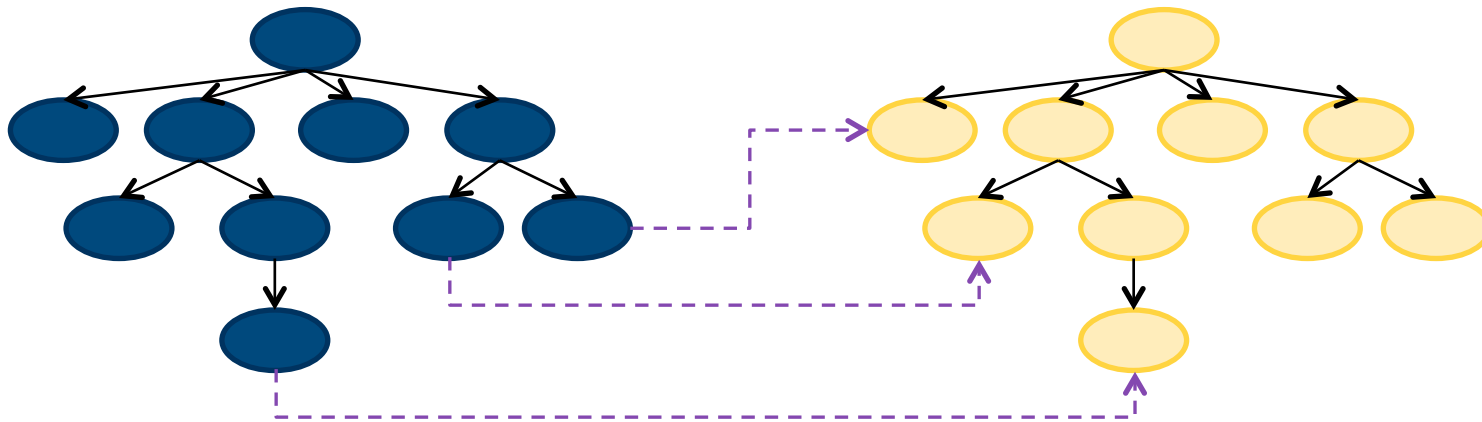


- Ontologia on jonkin aihealueen käsitteiden eksplisiittinen määrittely
 - Käsitehierarkia, joka kuvaa käsitteiden väliset suhteet

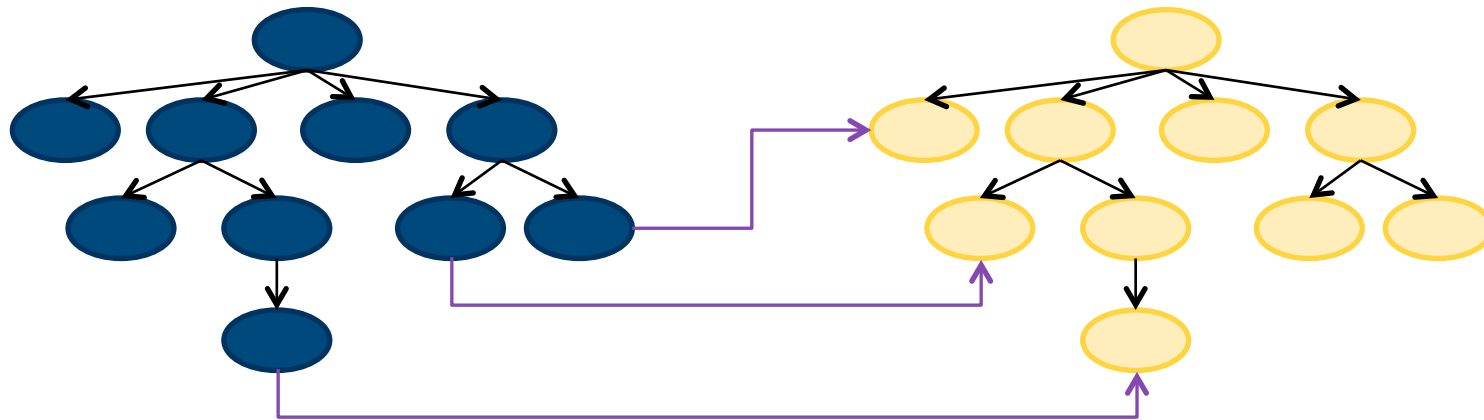
Ontologioiden peilaaminen



Ontologioiden peilaaminen

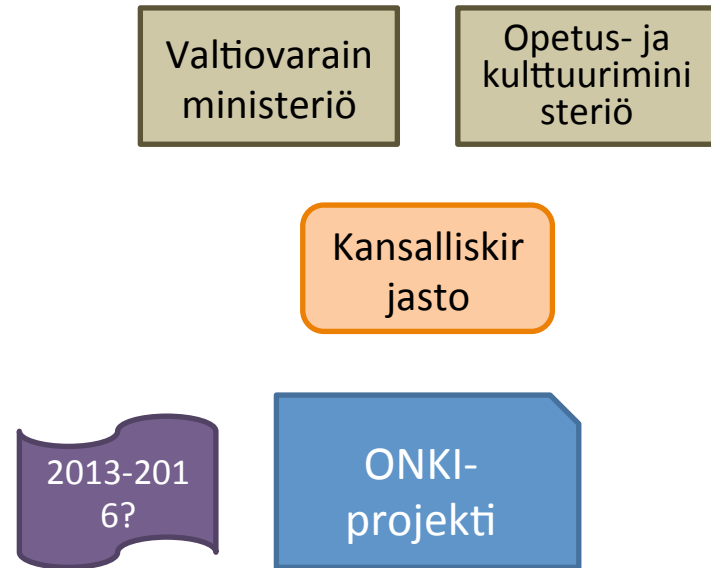


Ontologioiden peilaaminen



- Eri ontologioilla annotoidut aineistot saadaan integroitua toisiinsa, kun ontologiat peilataan toisiinsa

Projektit



Projektit

Valtiovarain
ministeriö

Opetus- ja
kulttuurimini
steriö

Kansalliskir
jasto

2003-201
2

FinnONTO

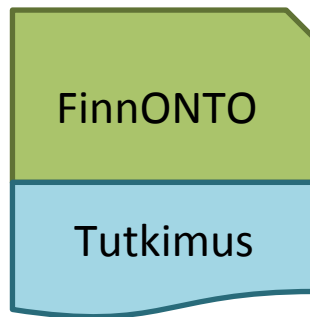
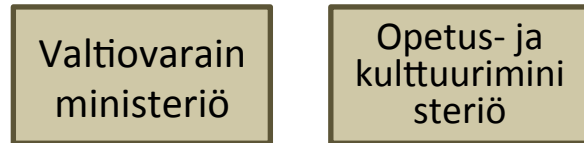
Tutkimus

2013-201
6?

ONKI-
projekti

Tuotanto

Projektit

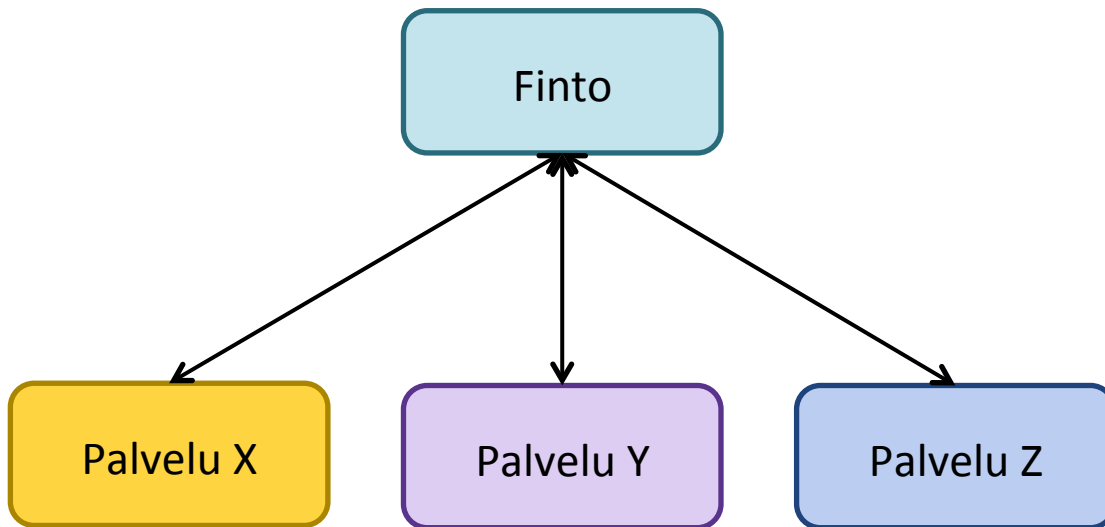


ONKI-projekti

- Tavoite: Tarjota pysyvä, keskitetty, Kansalliskirjaston ylläpitämä ontologiapalvelu

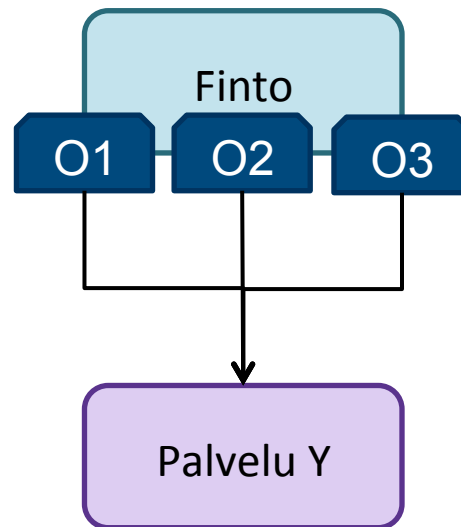
ONKI-projekti

- Tavoite: Tarjota **pysyvä**, keskitetty, Kansalliskirjaston ylläpitämä ontologiapalvelu



ONKI-projekti

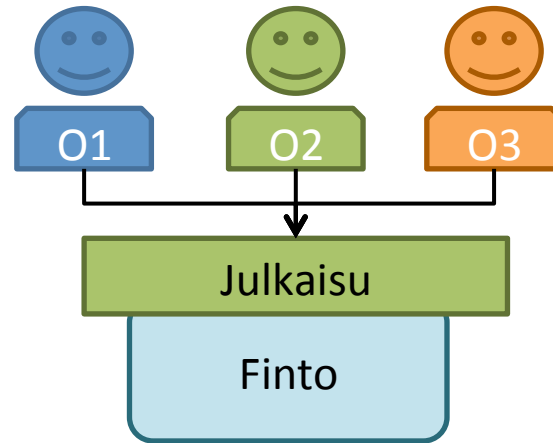
- Tavoite: Tarjota pysyvä, **keskitetty**, Kansalliskirjaston ylläpitämä ontologiapalvelu



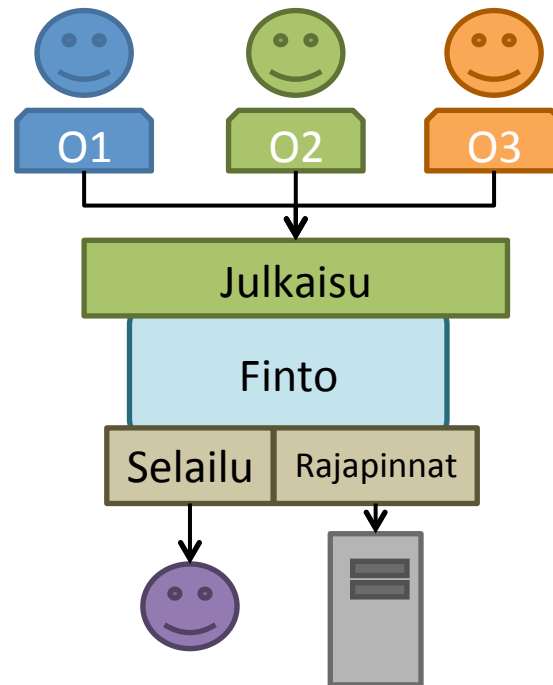
Finto

Finto

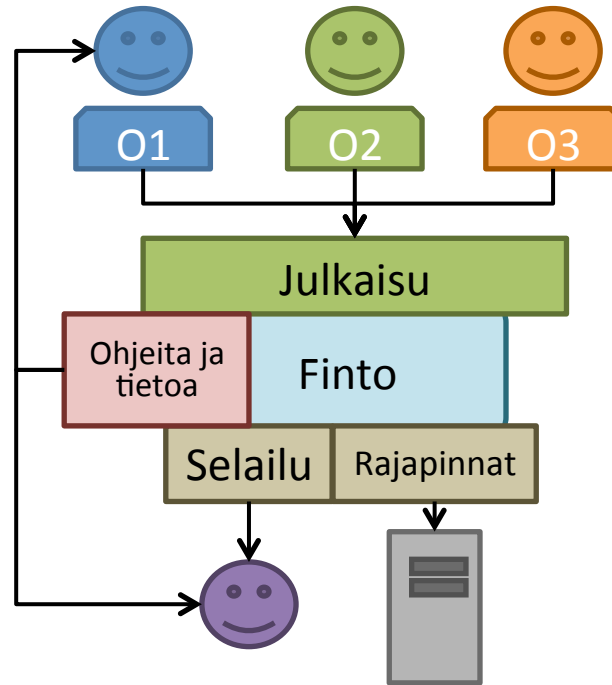
Finto



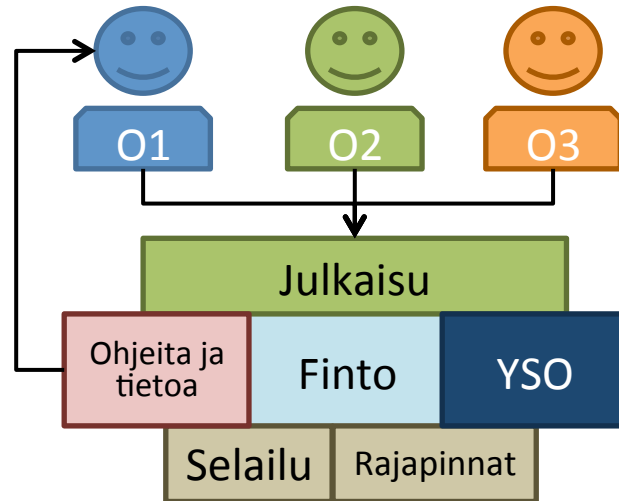
Finto



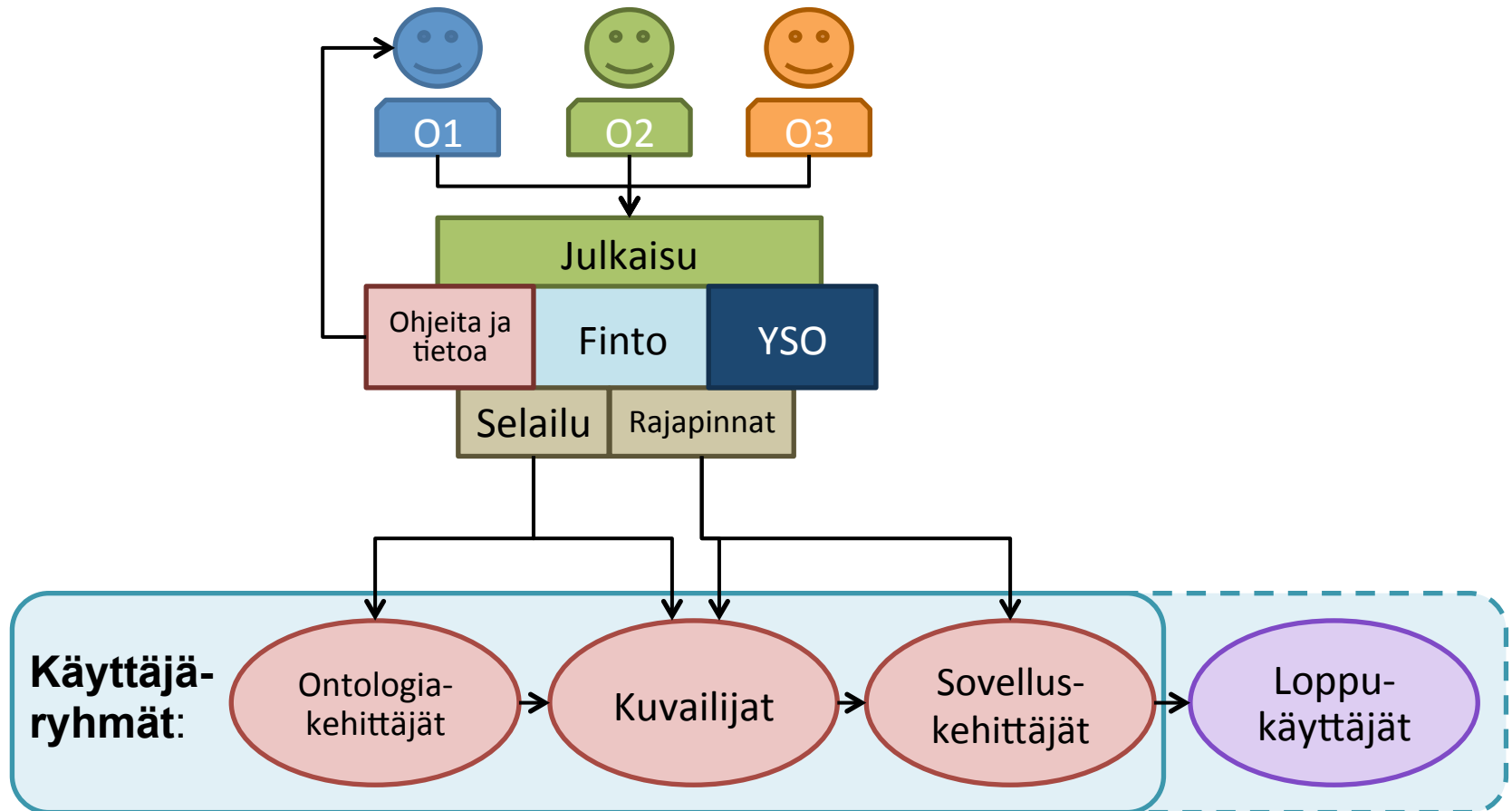
Finto



Finto

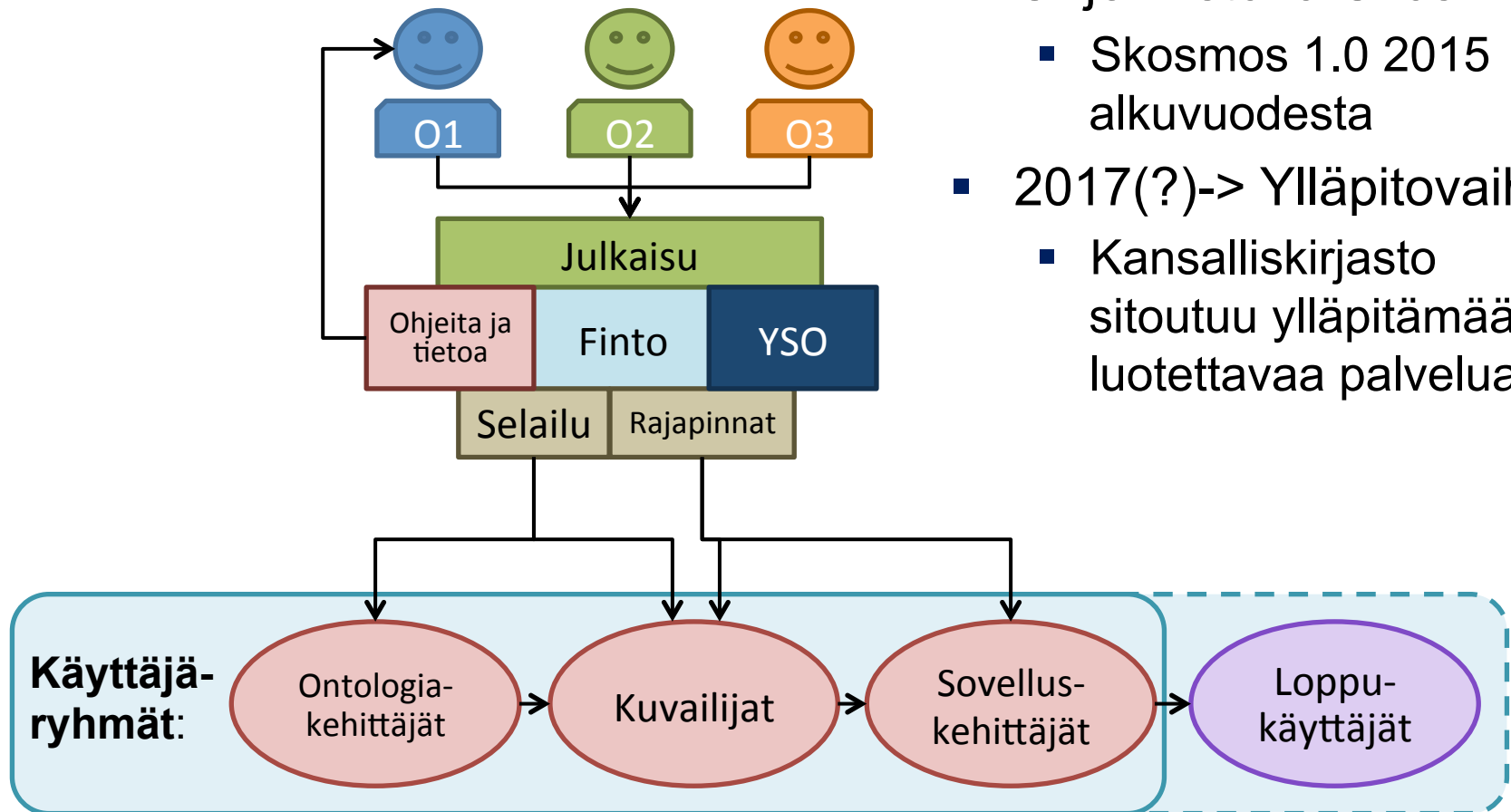


Finto

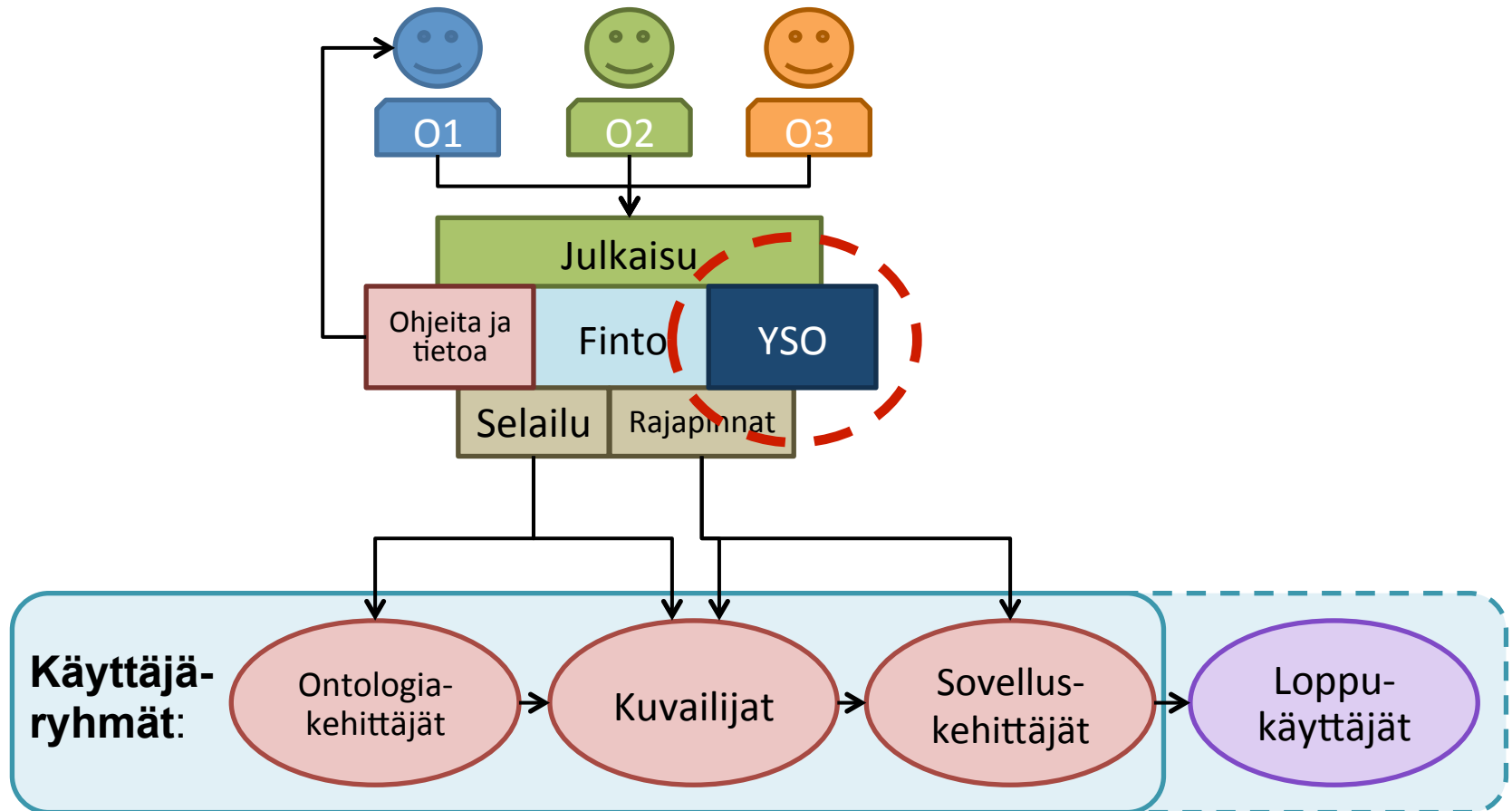


Finto

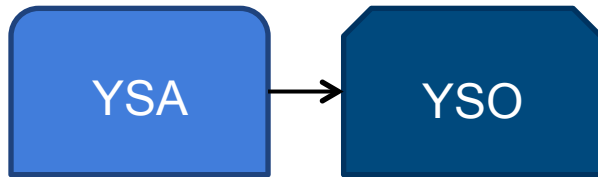
- Kansalliskirjaston ylläpitämä
- Ohjelmistona Skosmos
 - Skosmos 1.0 2015 alkuvuodesta
- 2017(?) -> Ylläpitovaihe
 - Kansalliskirjasto sitoutuu ylläpitämään luotettavaa palvelua



Finto



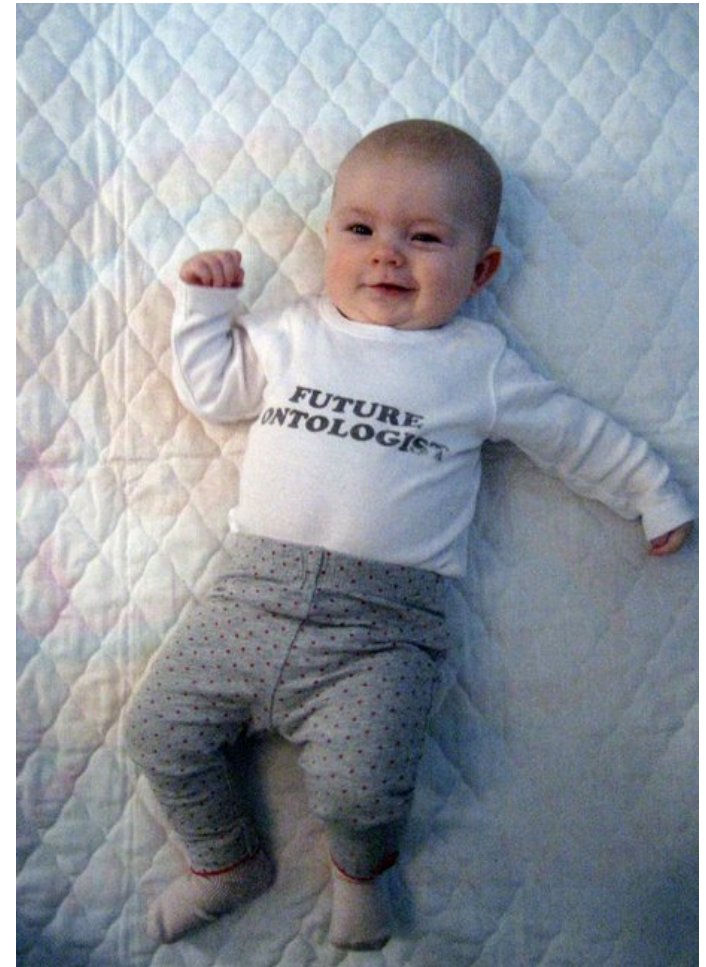
YSO



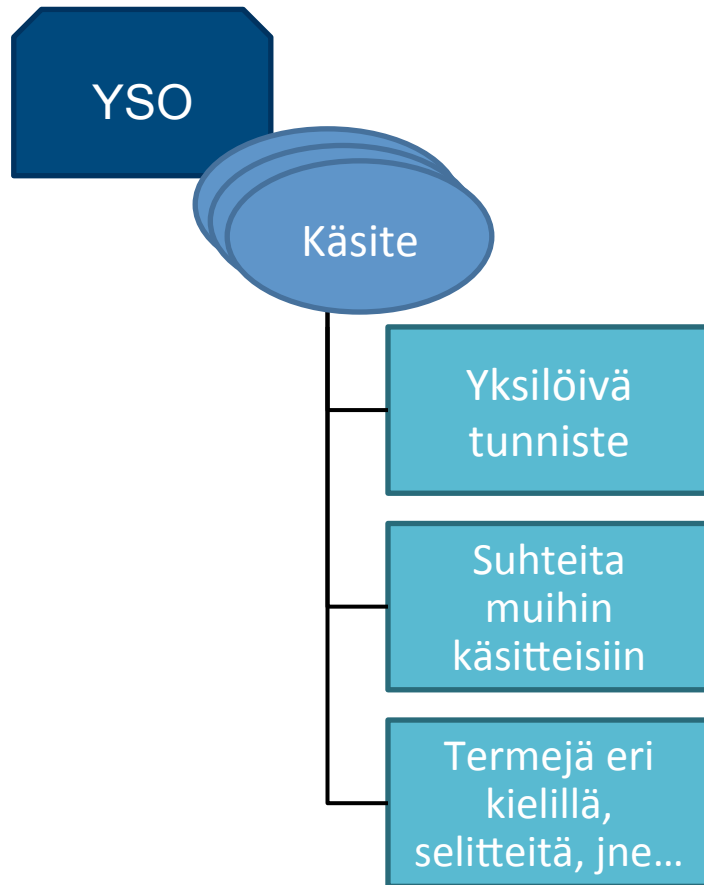
- Yleinen suomalainen ontologia
 - Yleisen suomalaisen asiasanaston ontologisoitu versio

”Ontologisoitu versio YSAsta?”

- Käsiteanalyysi
 - Onko tällä termillä useita merkityksiä?
 - Ovatko ne merkityksellisiä kuvailun ja tiedonhaun näkökulmasta?
- Yksilöivät tunnisteet
- Hierarkian täydentäminen

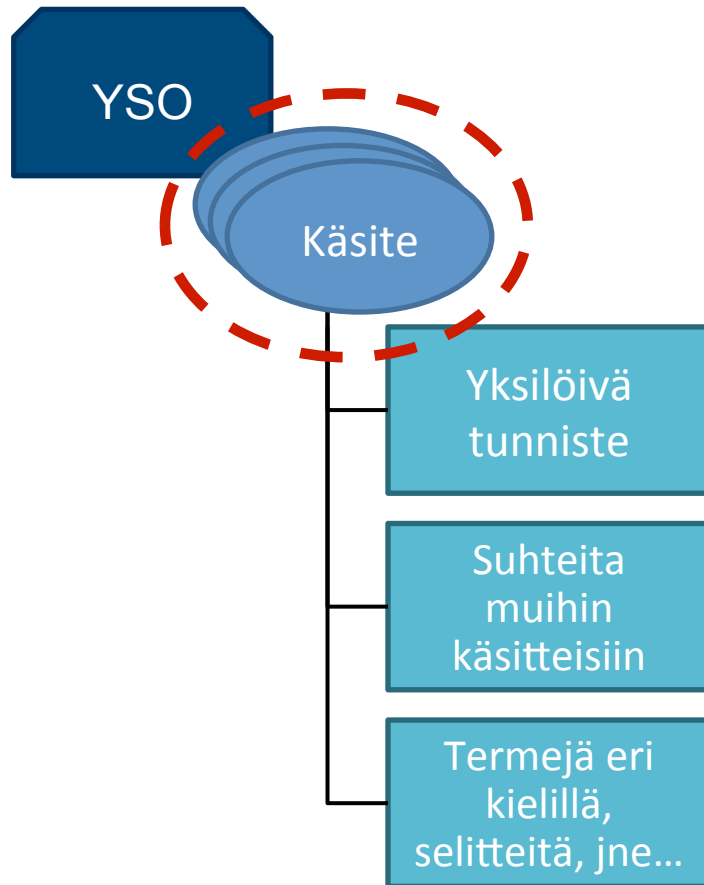


YSO

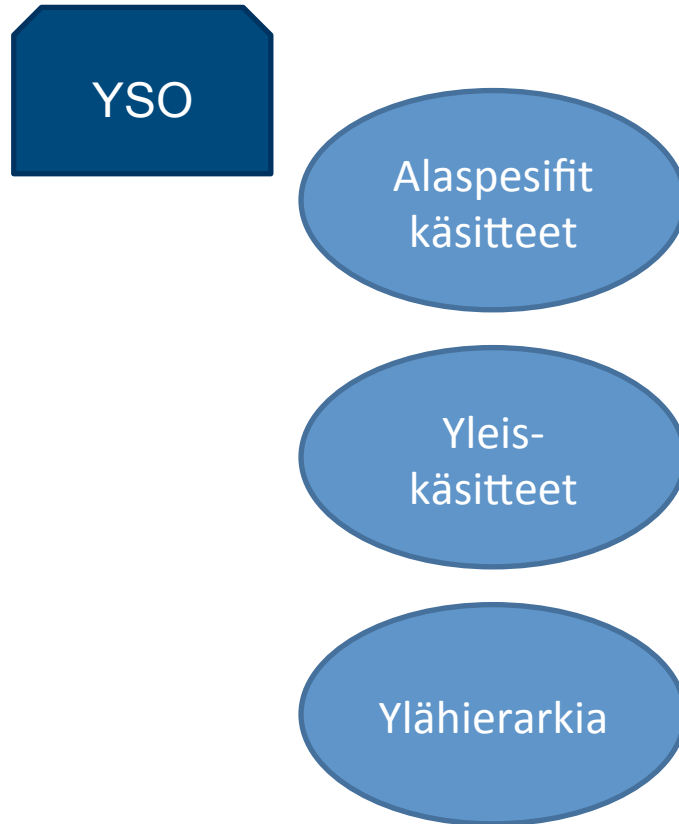


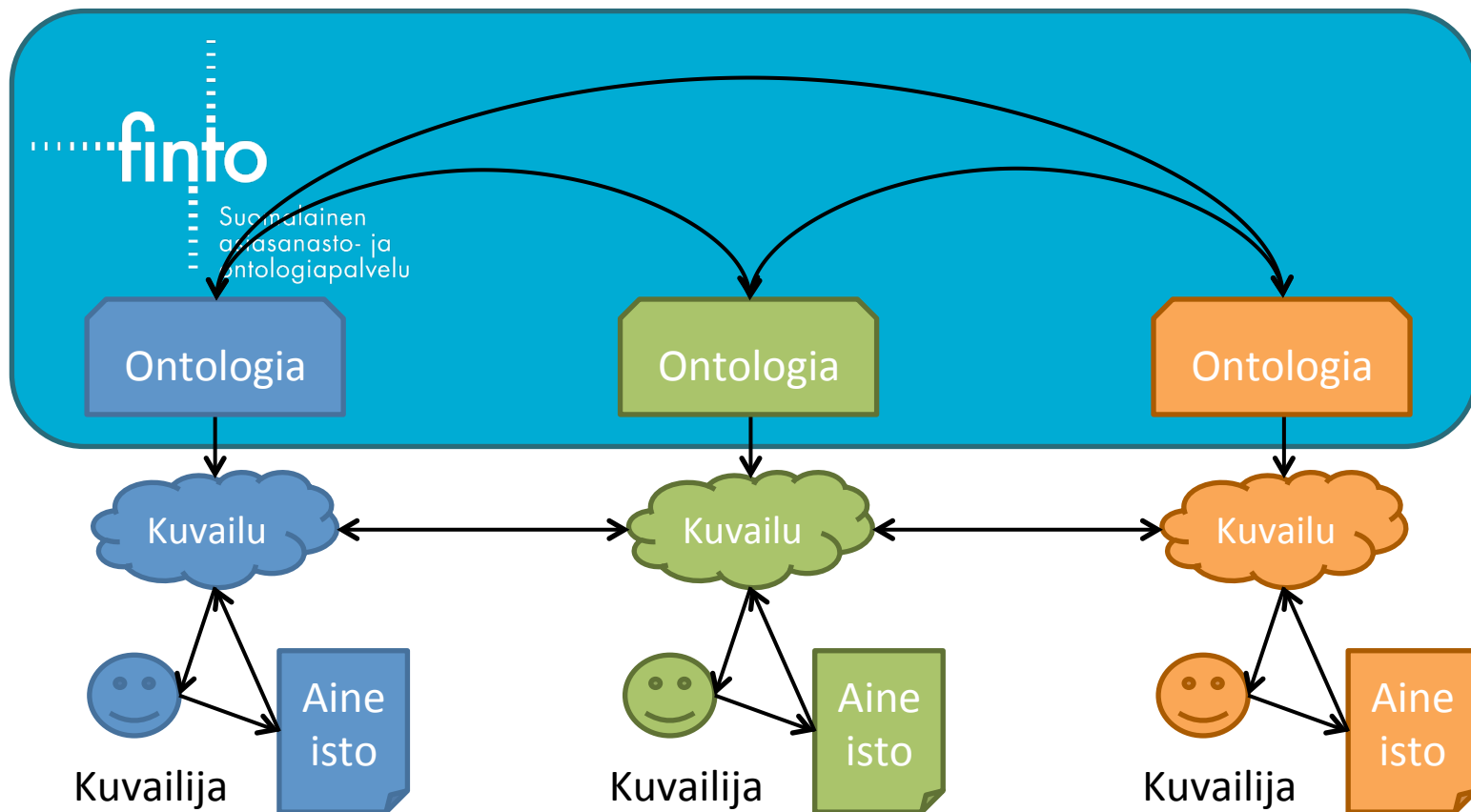
- Tunnisteet
 - Suositeltavat termit kuitenkin yksilöiviä
- Rakennetta voi hyödyntää
 - Haun laajennos
 - Kenttäkohtaiset rajoitteet rakenteen avulla
 - Ei ole pakko, jos ei halua
- Ruotsiksi Allfo
 - Kaksikielinen, mutta yksikulttuurinen

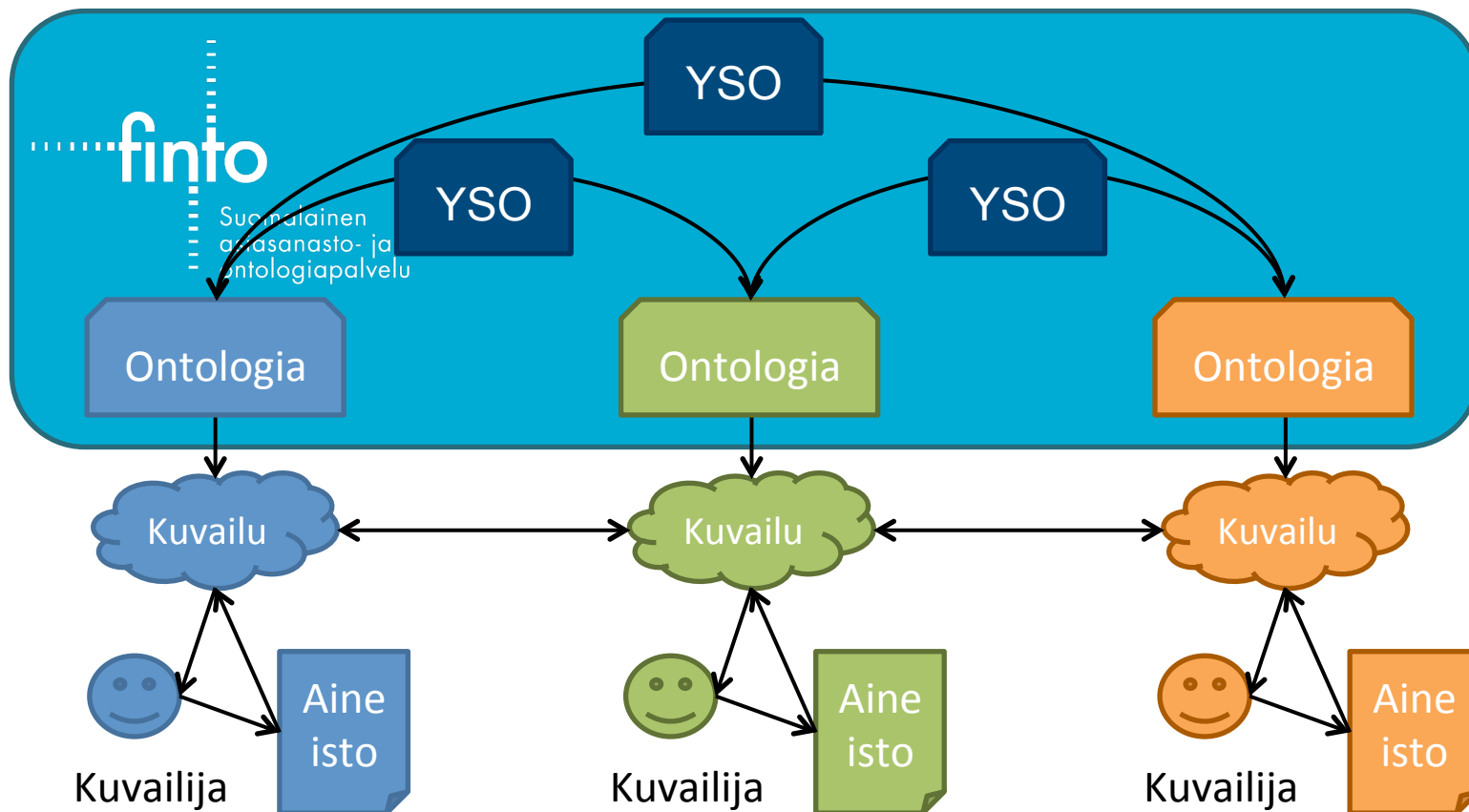
YSO

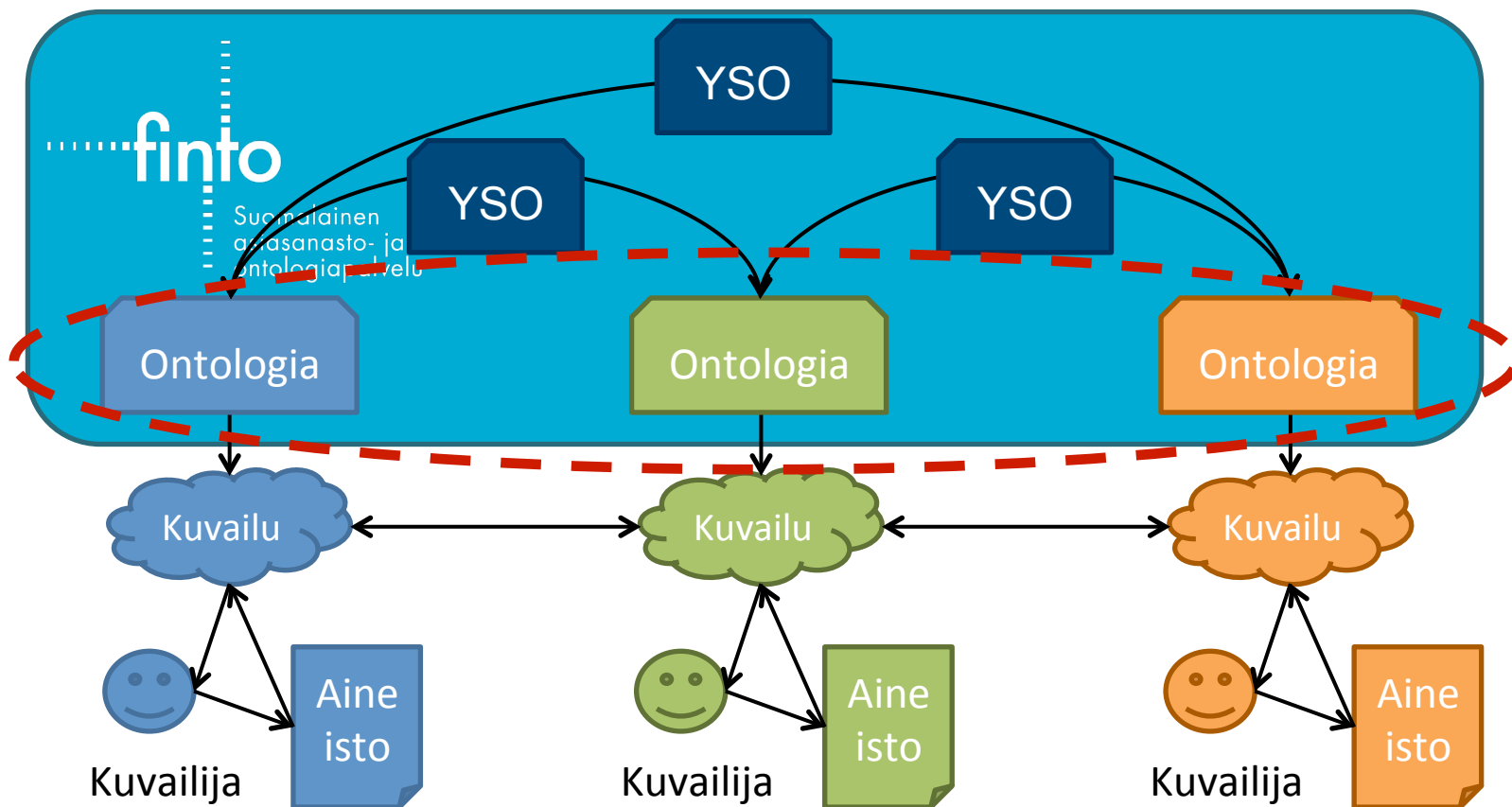


YSO



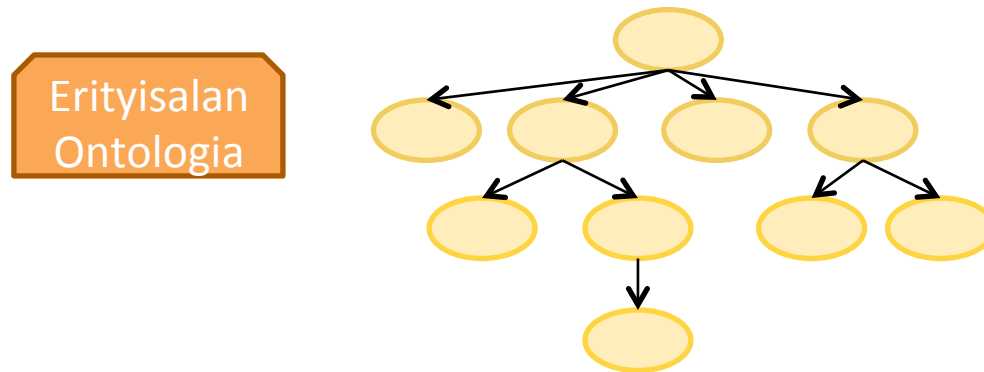






Erikoisontologiat

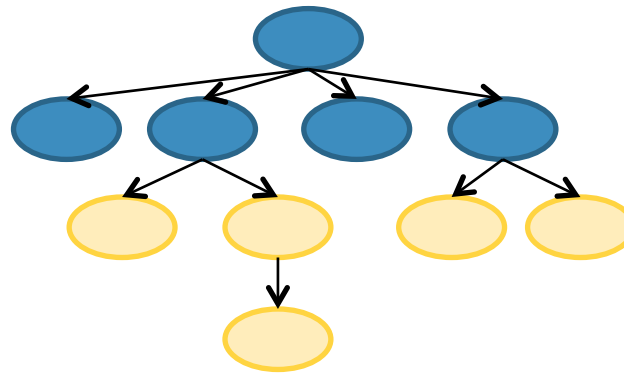
- Jonkin spesifin aihealueen ontologia



- Perustuvat käytössä oleviin asiasanastoihin, jotka on ontologisoitu samalla tavalla kuin YSO

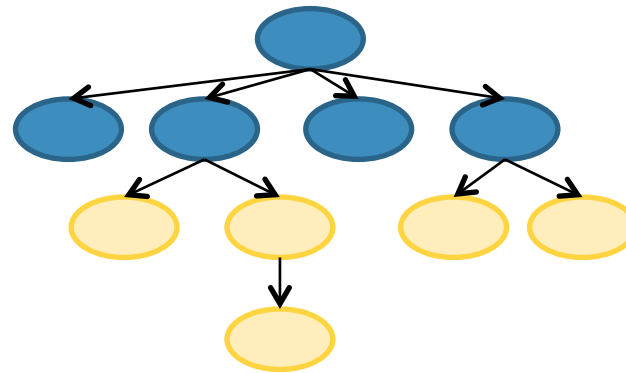
Erikoisontologiat

Erityisalan
Ontologia



Erikoisontologiat

Erityisalan
Ontologia



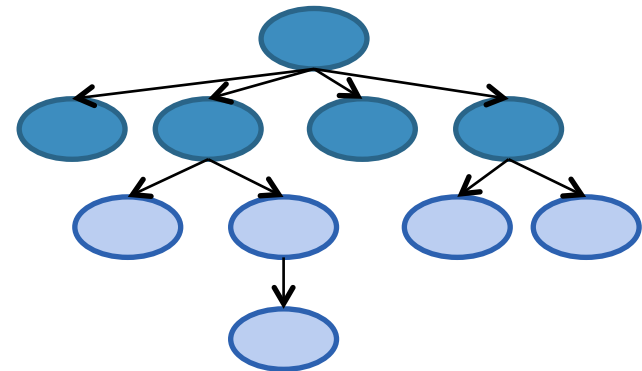
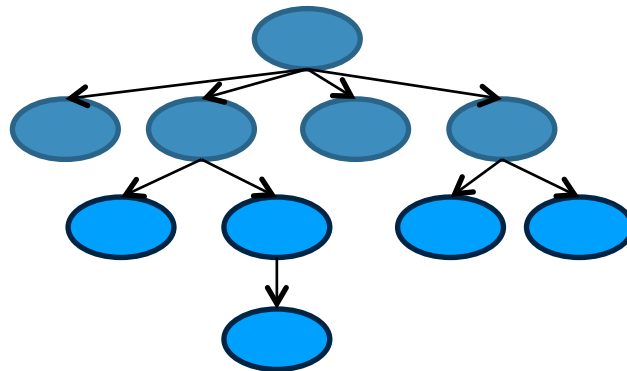
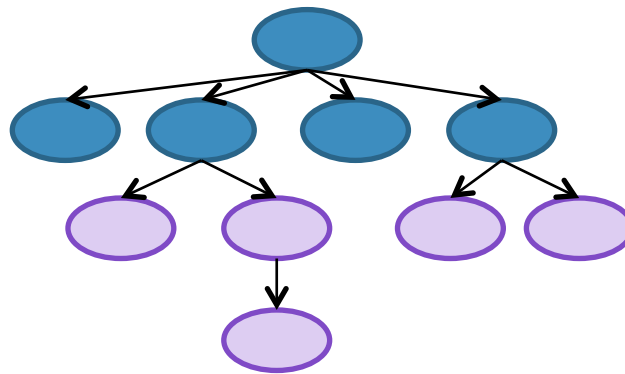
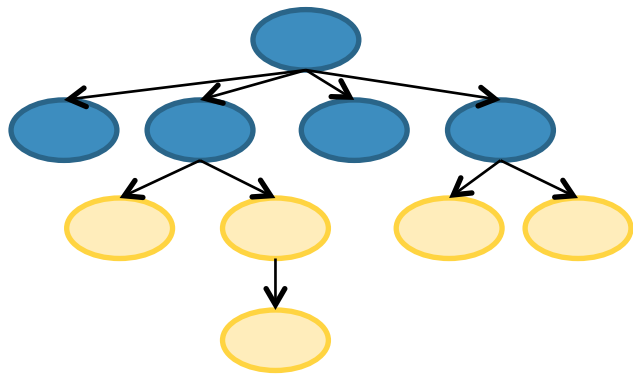
Ylähierarkia YSOsta

Erityisalan käsitteet
täydentävät

Erikoisontologiat

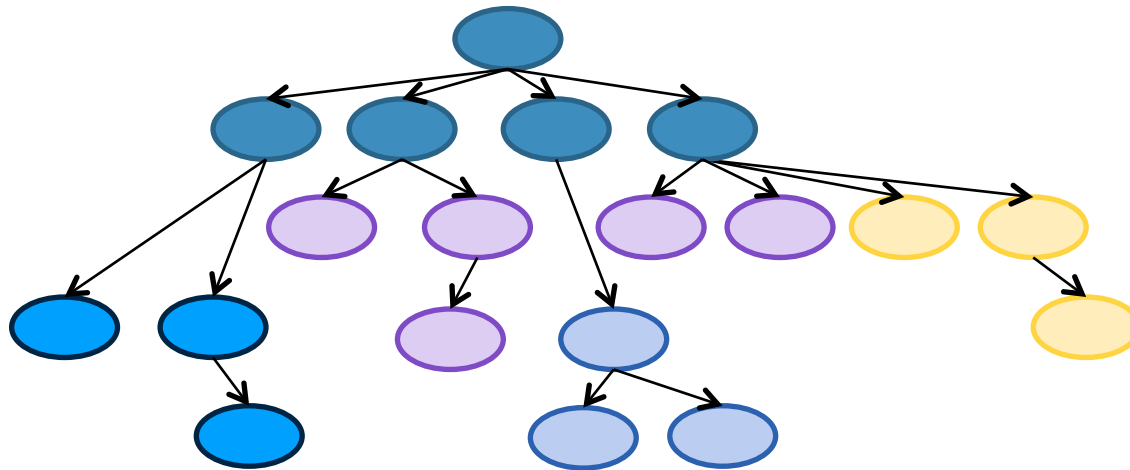
- AFO, PUHO, LIITO, MERO, MAO, KAUNO, TERO, TAO, JUHO, KITO, VALO, MUSO, KTO jne...

Erikoisontologiat



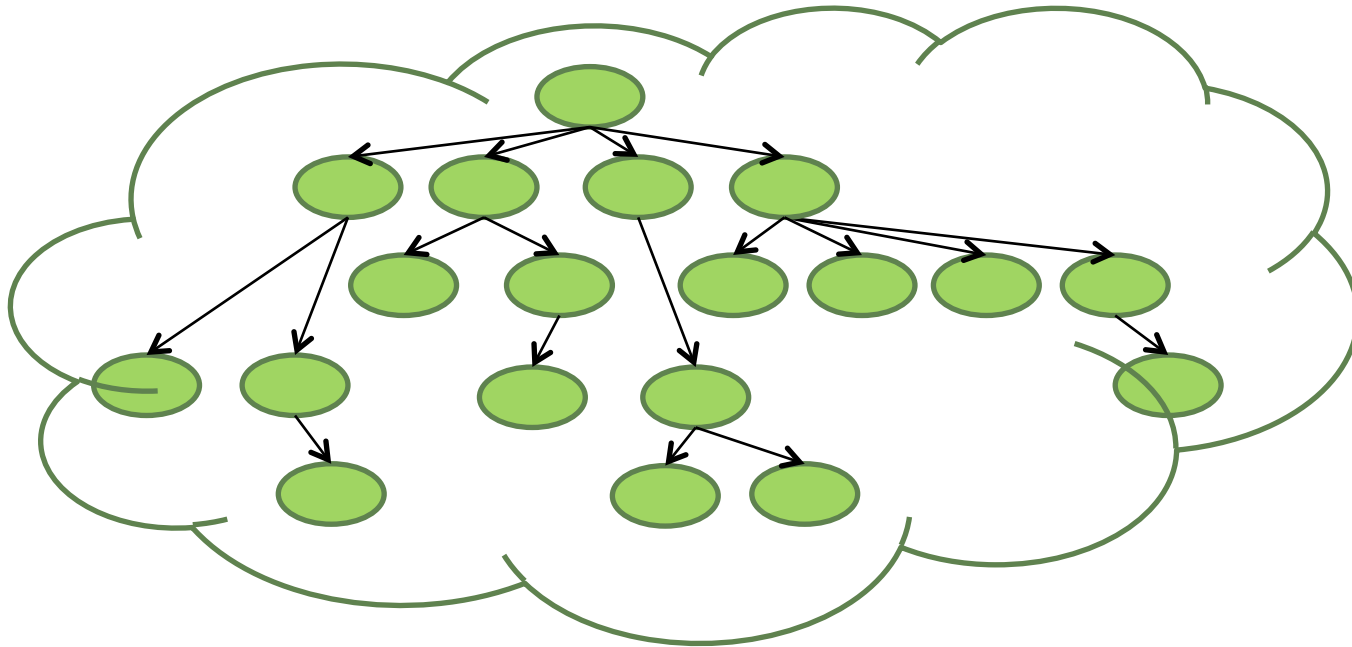
KOKO

- Eri ontologiat yhdistävä linkitetty ”ontologiapilvi”



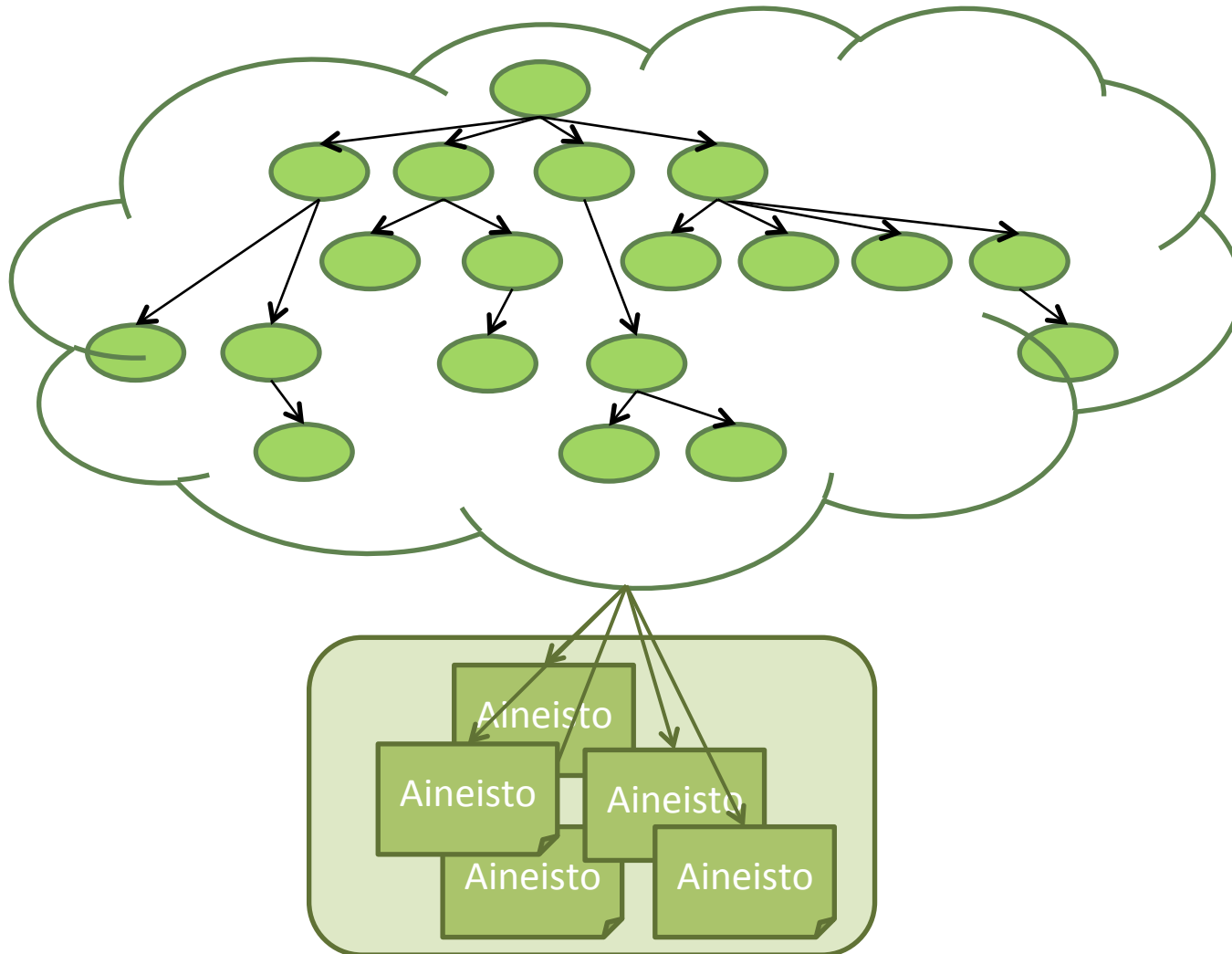
KOKO

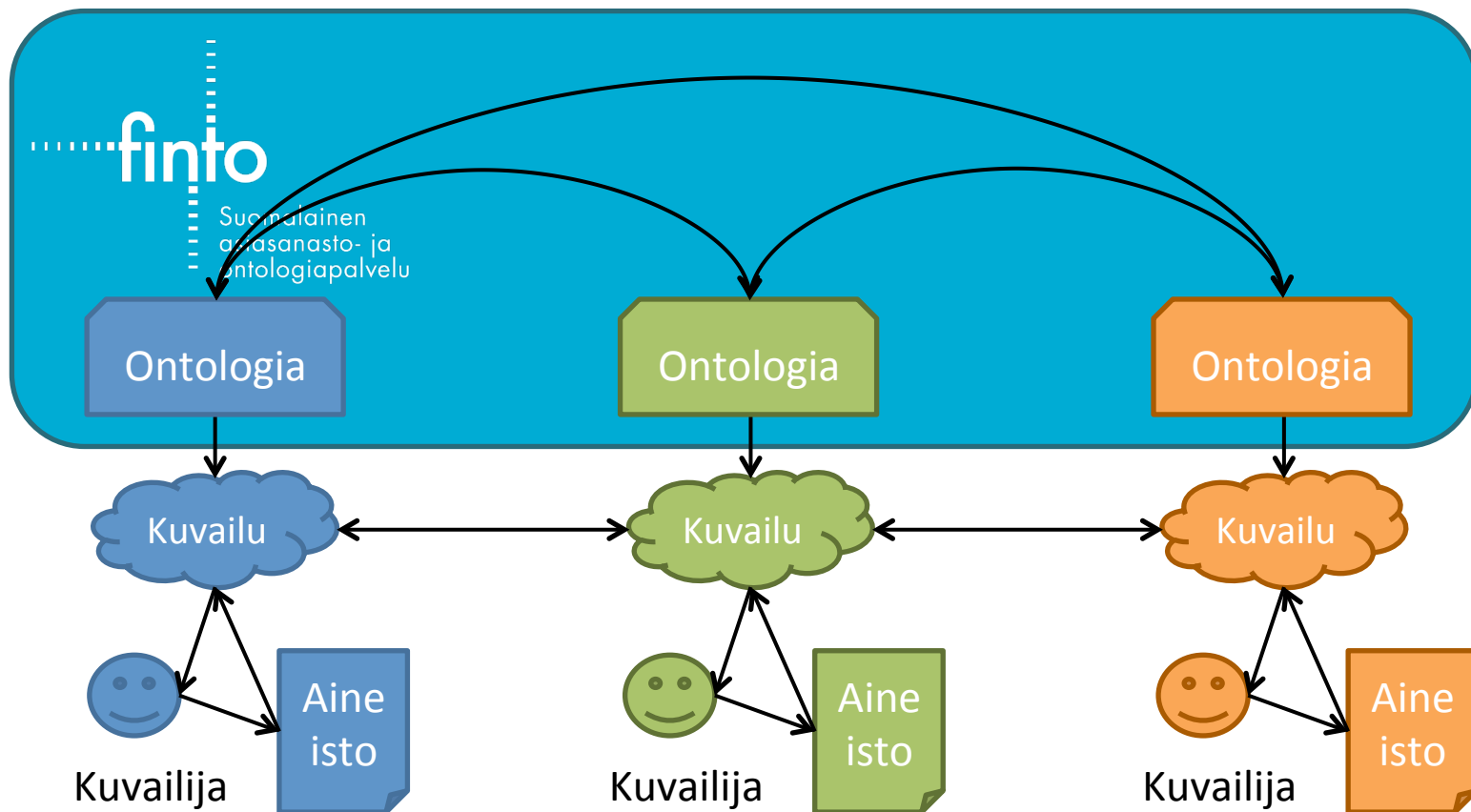
- Eri ontologiat yhdistävä linkitetty ”ontologiapilvi”



KOKO

- Eri ontologiat yhdistävä linkitetty "ontologiapilvi"





Kiitos

matias.frosterus@helsinki.fi

onki-posti@helsinki.fi

[@Fintopalvelu](#)